

Verwerkingstabel opmerkingen natuurrapporten opgeleverd op 30 sept 2020

15 oktober 2020

Nr	Opmerking	Wijze van verwerking
	Mail Niek Oosterveen 7-10	
N1	Par 2.2.2 Locatie nieuwe dassenburcht: Ivm beschadiging van wortels in het restant sterrebos zou ik kiezen voor optie 2. Dat is ook in lijn met advies ZDV.	Verwerkt, er is tijdens het overleg van 7-10 voor locatie 2 gekozen
N2	Par 2.3.3 Het opzettelijk beschadigen van bomen. Lijkt mij niet nodig. Wordt toch ook niet geadviseerd?	Dit is een advies van de Zoogdiervereniging. We monitoren in de eerste instantie voor de jaren 1,3,5 en 12. In jaar 12 wordt gekeken naar de ontwikkeling, waarbij wordt beoordeeld door een bomenexpert of er bomen in het gebied staan (denk aan snelgroeiende bomen) welke een dergelijk beheer aankunnen. Indien niet, kan geadviseerd worden om dit na een x aantal jaar weer te doen.
N3	Par 2.10.1 Tabel 2.1 aanpassen. Percelen van waterschap zijn al samengevoegd in perceel F1175. Maakt de tabel direct een stuk overzichtelijker. Perceel F1157 is volgens mij al in eigendom van VDL zelf.	Tabel en figuren zijn aangepast ivm samenvoegen percelen + nieuwe keuze om voormalige F954 en F955 met bos in te planten.
N4	Par 2.10.4 Aanpassen obv memo 9 april. Deze opmerking van mij (nr 6) is nog niet verwerkt! Tekstblokje toevoegen. Even telefonisch afstemmen.	Opmerking nr 6 = Memo 9 april: Toelichting keuze compensatie in natura en financieel opnemen in § 2.9 (opm M. Cremers). Dat is toegelicht in paragraaf 2.10.4 van het MiCo-plan. Daarom is nog mailwisseling geweest om na te gaan wat er mist. In mail van 9 okt van Niek Oosterveen is een tekst gemaaild (die is opgenomen als inleidende tekst bij par 2.10.4) en is vogesteld om de kop ook beter wijzigen in: Onderbouwing keuze compensatie in natura en financieel. Dat is gebeurd.
N5	Par 3.1 Beheer van de nieuwe natuur in de eerste 10 jaar en daarna. Gaat VDL dit ook uitbesteden (Bosgroep zuid) of gronden overdragen aan Natuurmonumenten?	Geen wijziging in het rapport. De genoemde beoogde beheerder is niet voor 10 jaar. Die termijn is niet genoemd.
N6	Par 3.3 Omvorming populierenbos? Welk bos wordt daarmee bedoeld? We kappen toch de populierenbosjes van VDL?	Tekst is geschrapt
N7	Bijlage 3 kaart nieuwe natuur nog niet op orde. De legenda klopt niet (Geleenbeek, boomgaard en watergang vallen niet onder NNN/ goudgroen). Daarnaast is de schaal nog niet 1:10.000.	Nieuwe kaarten zijn gemaakt, 1 kaart met andere schaal dan 1: 10.000 zodat ook meer ingezoomd is. Daarop is de graslandzone langs de beek (deel in bezit van Waterschap en deel in bezit van VDL) ook aangegeven en is de samenvoeging van de percelen tot F1175 opgenomen.
N8	Via file transfer volgen nog de bijgehouden wijzigingen in het rapport zelf.	Bestand met opmerkingen is ontvangen (zie vanaf opm 19 in dit overzicht)
Vleermuizen		
Aanbevelingen van de ZDV allemaal overnemen! Hieronder de belangrijkste punten:		
N9	Bij de nieuwe randweg zorgen voor afscherming van licht en geluid. Dit kan door aarden wal en aanplanten inheems struweel.	Er wordt gekozen voor inheemse struiken ter afscherming in plaats van een haag. Waar de brug omhoog gaat kan niet met beplanting gewerkt worden, hier wordt gewerkt met

Nr	Opmerking	Wijze van verwerking
		dichte brugleuningen, waardoor strooilicht niet buiten de brug valt.
N10	Compensatie jachtgebied watervleermuis.	Afgestemd met Zoogdiervereniging. Foerageergebied is voldoende aanwezig.
N11	Beschut liggend bloemrijk grasland: moet hier dan nog struweel omheen?	Langs de bosranden komt een mantel- en zoomvegetatie. De stroken grasland naast het fietspad zijn inmiddels gewijzigd in bos. Het grasland ten noorden en westen van Geleenbeek dient openheid te houden voor Cultuurlandschap, hier mag geen struweelrand worden aangelegd.
N12	Schweglerkasten gebruiken omdat die bewezen effectief zijn.	7 typen kasten zijn opgenomen in het compensatieplan, waarbij voornamelijk met Schwegler kasten gewerkt wordt. Het advies van de Zoogdiervereniging is hierin één op één gevolgd.
N13	Onderhoud/ vervanging kasten voor 60 jaar borgen.	Opgenomen in het beheerplan. De kasten dienen elke 5 jaar te worden schoongemaakt en beoordeeld. Met name de dichte Schweglerkasten waar uitwerpselen opstapelen. Dit dient te worden gedaan door een ecooloog aangezien er vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Ook hier moet nog een partij voor gevonden worden.
N14	Voor kap van het sterrenbos holtes afdichten met exclusion flaps.	Daar waar mogelijk, hoger gelegen holtes blootleggen door omhangende begroeiing weg te zagen. Stamdelen verticaal laten staan zodat vleermuizen zelfstandig weg kunnen.
N15	Hop-overs N276 zo spoedig mogelijk aanleggen ivm de ontwikkeltijd hiervan. Volgens ZDV is dat 2-3 jaar!	Er zijn 3 hop-over locaties. De zuidwestelijke hop-over kan al in 2021 worden gerealiseerd. De noordelijke pas bij de kap van het bos voor de nieuwe Randweg. Roel gaf aan hier een bestaande boom voor te willen sparen. De zuidoostelijke hop-over kan niet tijdig worden gerealiseerd vanwege de ophoging die nodig is voor de weg. Hugo gaf aan dat we hier na de 15 ^e nog over kunnen discussiëren. Het advies is in ieder geval opgenomen.
N16	Rosse vleermuis: Oud hout eilanden (5x). Navragen aan Natuurmonumenten of dit kan. Misschien doen ze het al?	Actie loopt nog. Advies vooralsnog niet opgenomen. Conform advies Zoogdiervereniging wordt contact nog gelegd.
N17	Monitoring maatregelen in jaar 1, 3, 5 en 12 regelen. Welke partij gaat dat uitvoeren?	Vooralsnog is hier geen partij definitief voor aangewezen. François gaf aan dat wij dat kunnen doen, maar daarmee staat nog niks vast. Het lijkt me goed dat dit ten tijden van de realisatie (van het compensatiegebied eind 2020/begin 2021) bekend is.
N18	Kapperperiode: als je kijkt naar de vleermuizen zou volgens mij de periode okt-dec de beste tijd zijn om te kappen. Heeft VDL ook iets meer speling.	Na volledig ongeschikt maken kan dit, wel onder ecologische begeleiding.
	<i>Opm Niek Oosterveen in rapport aangegeven</i>	

Nr	Opmerking	Wijze van verwerking
N19	Voorstel tekstuele wijziging par 1.4 blz 8	Aangepast
N20	Voorstel tekstuele wijziging par 1.5.1 blz 10 – tabel 1.5	Aangepast
N21	Voorstel tekstuele wijziging par 1.5.3 blz 11	Aangepast
N22	Voorstel tekstuele wijziging par 2.1.2 blz 12	Aangepast
N23	Voorstel tekstuele wijziging par 2.1.3 blz 13	Aangepast
N24	Voorstel tekstuele wijziging par 2.1.5 blz 17 + Is dit al uitgevoerd? In jan-feb moet dit worden verplaatst!	Aangepast Deze maatregel is nog niet uitgevoerd. + toegevoegd in het rapport "Het overplaatsen van de vegetatie kan pas worden uitgevoerd bij het uitvoeren van de kapwerkzaamheden. Indien dit al eerder gedaan wordt bestaat de kans dat boomwortels beschadigd raken. Het kappen van de bomen mag pas worden uitgevoerd indien het plan uitvoerbaar is gebleken, dit geldt ook voor het overplaatsen van de vegetatie."
N25	Voorstel tekstuele wijziging par 2.2.1.blz 19-20: tekst aanpassen op waarnemingen van afgelopen voorjaar.	aangepast
N26	Voorstel tekstuele wijziging par 2.2.1 blz 23	aangepast
N27	Voorstel tekstuele wijziging par 2.3.3 blz 33 Dit lijkt mij niet nodig. Alinea schrappen.	Zie antwoord bij N2
N28	Voorstel tekstuele wijziging par 2.4 blz 36	aangepast
N29	Voorstel tekstuele wijziging par 2.10.1 blz 40	aangepast
N30	Voorstel tekstuele wijziging par 2.10.1 blz 40 – tabel 2.1	Aangepast (tabel is ook aangepast aan afspraken tussen VDL Nedcar en Waterschap (12.393 ha blijft van waterschap 41.387 ha van waterschap kan VDL nedcar inzetten bij goudgroen, indien waterschap een deel van deze gronden toch nodig heeft voor hermeandering wordt deze ergens anders langs de beek 1 op 1 geruild)
N31	Voorstel tekstuele wijziging par 2.10.2 blz 43	aangepast
N32	Voorstel tekstuele wijziging par 2.10.4 blz 43	aangepast
N33	Voorstel tekstuele wijziging par 2.10.4 blz 44	aangepast
N34	Par 3.1, blz 46 e.v. Onderscheid maken in beheer voor eerste 10 jaar en daarna. Hoe wordt het beheer daarna geborgd? Gronden overdragen aan Natuurmonumenten?	Zie antwoord bij N5
N34	Voorstel tekstuele wijziging par 3.3 blz 50	aangepast
N35	Par 3.3 blz 55: Omvorming Populierenbos Welk bos is dat precies? Deze alinea kan volgens mij weg.	Zie antwoord bij N6
N36	Par 3.3 blz 55: boombeschadiging; Lijkt mij niet nodig. Alinea schrappen.	Zie antwoord bij N2
N37	Voorstel tekstuele wijziging par 3.4 blz 56	aangepast
N38	Voorstel tekstuele wijziging par 3.6 blz 58	aangepast
	<i>Opm Sanne Michon 7 okt 2020</i>	
Vogels		
S1	verzocht om aanvullend vogels onderzoek van het oorspronkelijke onderzoeksgebied. 2019 te laat gekarteerd, verzocht om in 2020 in vorseizoen karteren, ontbreekt. (Vroege soorten zoals de middelste bonte specht kun je hier mee missen) Waarom? Wel aanvullende rapportage vogel kartering bij 't Hout en Polulierenbosje bij de traileryard.	Het onderzoek door Faunaconsult is volgens de BMP-protocollen uitgevoerd. Aanvullend zijn de populierenbossen en de bosschage waar de nieuwe Randweg komt onderzocht. Het BMP-onderzoek is hiermee compleet.

Nr	Opmerking	Wijze van verwerking
S2	P 8 activ pl: geen overtreding nesten vogels--> Nader overleg BG 1, vraag is er voldoende onderzocht 2 zijn we het eens met de conclusie dat er geen sprake is van een vaste rust-/verblijfplaats voor de steenuil (jaarrond beschermd nest) en dus geen sprake is van een overtreding? Risico!: belang vogelrichtlijn	1. Zie antwoord op vorige vraag 2. Geen effect op steenuil. Komt voor ten zuiden van VDL Nedcar, verblijfplaats wordt niet geraakt door uitbreiding fabriek en aanpassing infrastructuur. Nest blijft functioneren -> geen overtreding verbodsbepalingen
Vleermuizen		
S3	svi niet in geding	Klopt, zie notitie Zoogdiervereniging
S4	kasten 3 maanden van te voren	Betreft geen opmerking maar constatering
S5	bos pas 3-15 jaar op kwaliteit.	Betreft geen opmerking maar constatering
S6	Relatie met omgeving, onderzoeken aanvullen	Conclusie van overleg met Provincie, Zoogdiervereniging en Antea Group is dat er voldoende onderzocht is.
S7	Hoe om te aan met het niet aangetoond zijn van de effectiviteit van de maatregelen voor de Rosse vlm, de grootoor vlm en de ingekorven vlm	Maatregelen met meeste kans van slagen obv expertise zoogdiervereniging + monitoring. De voorgestelde maatregelen in het landschap en type kasten zijn effectief gebleken in het buitenland. Monitoring in jaar 1,3,5 en 12 gaan potentieel succes aantoonbaar maken. Onderdeel van de monitoring is tevens het bepalen van mogelijke vervolgstappen. Er wordt middels een groot aanbod aan diverse aantoonbaar succesvolle vleermuiskasten, maximaal ingezet om de compensatie te behalen.
Activiteitenplan		
S8	- P. 24 Belang groot openbaar, we verwachten nog een uitwerking (meenemen regionaal belang, internationale impact (belgie/duitsland). Risico!	VDL stelt in overleg met provincie een notitie op met betrekking tot het groot openbaar belang. Deze notitie wordt opgenomen in de natuur-stukken tbv het PIP en de ontheffingsaanvraag
S9	P2 activiteiten plan: gronden wenselijk te werven,-->eisen tot inrichting, tegenstrijdigheid.	We gaan ervanuit dat de gronden tijdig verworven worden.
S10	-Te weinig oppervlakte gecompenseerd voor houtopstanden en wellicht ook leefgebied voor soorten? Risico!	Resterende houtopstanden via PiO, voldoende leefgebied c.q. kwalitatief goed leefgebied voor soorten is afgestemd met zoogdiervereniging
Juridische vragen		
S11	Uitbreiding VDL en randweg aanleg: principiële vraag of er sprake is van onlosmakelijk verbonden activiteiten.	Is intern voor provincie, deze wijze van aanvragen van de ontheffing is conform eerdere afspraken met provincie
S12	- Vleermuizen: onderzoeken niet geheel geschikt, is er voldoende inspanning verricht om te kunnen juridisch te kunnen zeggen dat er geen andere soorten zitten	Zie antwoord bij S6
S13	belang vogelrichtlijn en openbaarbelang	Zie antwoord bij S2, belang vogelrichtlijn is niet aan de orde
S14	- alternatieve afweging.	Geen opmerking bij geplaatst
Mitigatie en compensatieplan		
S15	P10 ev, onvoldoende bomencompensatie houtopstanden?	Zie antwoord bij S10

Nr	Opmerking	Wijze van verwerking
S16	P 21, locatie burcht kiezen, advies optie 2 optimaliseren	Tijdens overleg 7 okt 2020 is gekozen voor locatie beschreven als optie 2. Deze locatie is in het MiCO-plan opgenomen
S17	P 29 wel bomen verplaatsen, kandelaberen, te oud om levend te verplaatsen? Waarom en welke bomen betreft het, onduidelijk op figuur 2.6 (bv foto's toevoegen).	Dit moet ter plekke worden bepaald door een boomdeskundige voorafgaand aan de uitvoering. Een eik van dergelijk formaat kan een verplaatsing door het gewicht van de boom (de boom moet gedragen worden en kan, eenmaal los van de bodem, onder het gewicht afbreken) en het oude (zeer brede) wortelstelsel zeer waarschijnlijk niet overleven.
S18	P 36 provincie is voornemen mee te denken in verlichtingsplan?	Voor wat betreft de verlichting wordt langs vliegroutes, daar waar noodzakelijk, vleermuisvriendelijke verlichting gebruikt. Lichtuitstraling op het Sterrenbos (wat in huidige situatie hoog is) zal in toekomstige situatie worden verwijderd of zal niet langer gericht zijn op het bos / compensatiegebied. Afscherming door de nieuwe bebouwing waarbij verlichting naar beneden gericht is, zorgt tevens voor weinig tot geen strooilicht. Afstemming plaatsgevonden met Hugo.
S19	P 36 Bosuil: incidenteel gebruik niet gekwalificeerd als rust/vast verblijfplaats --> zorgplichten steenuilenkast 2de opgehangen. Provincie nader overleg om te kijken of wij tot de zelfde conclusie komen.	Zorgplicht steenuil? Zie antwoord bij S2 De steenuil is aan de zuidkant eenmaal waargenomen ten zuiden van de Limbrichterweg. Het ophangen van kasten biedt kansen voor de steenuil, maar is niet gekoppeld aan dit project.
S20	P 37 nest in momument eerst in gebruik door kerkuil, nu in gebruik door torenvalk?	Klopt
S21	P 39 Kleine ijsvogelvlinder, voldoende gecompenseerd.(Beoordeling Dennis). Juni 2020 kapot maken? Klopt dit? Compensatie al gereed dan.	Juli 2021 moet dit zijn en is aangepast.
Rapport ZDV, notitie mitigatie plan Hoe gaan jullie om met de volgende opmerkingen van de ZDV:		
S22	<ul style="list-style-type: none"> De effecten van nieuwe weg- en terreinverlichting, autoverlichting en effecten van (extra) geluid zijn nog niet goed in beeld. 	De verlichting langs de wegen worden voorzien van vleermuisvriendelijke verlichting. De grote lampen waarvan in huidige situatie veel uitstraling door is, worden weggehaald of gedraaid. De verstoring door licht zal in de toekomst minder worden. Verstoring als gevolg van geluid is toegevoegd.
S23	<ul style="list-style-type: none"> aanleg nieuwe burcht buiten sterrebos, voorkeur optie 2 	Zie antwoord bij S16
S24	<ul style="list-style-type: none"> aanleg verlies jacht gebied watervleermuis 	Afgestemd met Zoogdierverseniging. Foerageergebied is voldoende aanwezig.
S25	<ul style="list-style-type: none"> bewezen kasten 	De type kasten welke zijn voorgesteld door de Zoogdierverseniging en welke aantoonbaar succesvol zijn, zijn allen opgenomen in het compensatieplan. In totaal zijn 118 vleermuis kasten nodig.

Nr	Opmerking	Wijze van verwerking
S26	<ul style="list-style-type: none"> compenseren kraamverblijf rosse vleermuis 	Kasten welke in het buitenland succesvol zijn gebleken, zijn geadviseerd door de Zoogdiervereniging (2 x Schwegler FW & 1 FS) we hebben de aantallen van deze kasten verdubbeld en van ieder model worden 4 kasten gerealiseerd.
S27	<ul style="list-style-type: none"> beschutte en schaduw plekken voor kasten, in bos pas na 15-25 jaar voldoende aanwezig 	Zie locatie van de kasten in het compensatieplan. De kasten worden met name gerealiseerd in al bestaande bomenstructuren, juist om deze reden. De kasten op palen zullen mogelijk de eerste jaren nog niet in gebruik worden genomen, deze worden aangeboden 'in de groei' zullen we maar zeggen. Wel wordt hier al oudere / hogere vegetatie aangeplant om bezetting zo goed mogelijk te bevorderen.
S28	<ul style="list-style-type: none"> monitoring en onderhoudsplan voor langdurig gebruik kasten 	Met name de kasten waar geen open onderkant aan zit zijn van belang. Deze worden in de regel circa eens per 5 jaar opengemaakt en schoongemaakt. Dit kan de eerste 12 jaar direct worden gedaan bij de monitoring waarbij kasten worden geopend. Vervolgens zal ook hier een partij voor moeten worden aangewezen door VDL. monitoring zie antwoord bij S34
S29	<ul style="list-style-type: none"> exclusion flaps toepassen 	Zie antwoord bij N14
S30	<ul style="list-style-type: none"> extra inspanningen voor gew dwerg vlm en watervlm aan zuidrand deelplangebied IPS, bv bomenlaan of 6 m hoge groene haag 	Bomenlaan langs N297 zorgt voor een verbinding naar de bosgebieden. Zuidkant Geleenbeek wordt een bosgebied gerealiseerd waar ook een luwe zone ontstaat tussen de bosdelen.
S31	<ul style="list-style-type: none"> hoe om te gaan met verschillende ontwikkelingen van de landschapsgebieden in combinatie met de gereedheid te functioneren als jacht gebied voor de vleermuizen. 	Zoveel mogelijk maken we gebruik van bestaande beplanting m.b.t. voorzieningen. Routes naar IJzeren bos en andere al bestaande gebieden dienen beschikbaar te zijn. In het beheerplan is aangegeven dat in de aanplant ook al oudere bomen worden aangeplant. Voor de meeste soorten geldt dat ook jong (bos)gebied geschikt foerageergebied is, pioniersvegetatie trekt immers veel insecten aan. Met name voor de bosvleermuis is een duidelijke binding met oudere bossen bekend, maar deze leeft in een groot netwerk en het essentiële leefgebied is in het IJzeren bos. Zie ook toelichting in de notitie 'beoordeling compensatieplan' van de Zoogdiervereniging.
Toevoegen:		
S32	<ul style="list-style-type: none"> Door het hele stuk data en planning controleren, loopt niet consistent 	We hebben ons best gedaan.
S33	<ul style="list-style-type: none"> planning 	Geen wijziging; startdatum is niet bekend en in hfst 4 is het tijdsplan voor alle werkzaamheden aangegeven.

Nr	Opmerking	Wijze van verwerking
S34	<ul style="list-style-type: none"> • monitoringsvoorstel 	<p>Vraag is onduidelijk. Wat wordt bedoeld met toevoegen omdat voorstel monitoringsplan was/is opgenomen in paragraaf 5.4.</p>
S35	<ul style="list-style-type: none"> • voorstel gewenningsperiode <ul style="list-style-type: none"> • enerzijds zegt ZDV maatregelen moeten 3 maanden van te voren ophangen • anderzijds geeft de ZDV aan dat het 3-15 jaar duurt voordat het bos zich heeft ontwikkelt tot vergelijkbaar kwalitatief leefgebied (inclusief verschillende klimaten en schaduwplekken) 	<p>Hier is het verschil aanwezig in verblijfplaatsen (3-6 maanden) en ontwikkeling leefgebied (3-15 jaar).</p> <p>Nieuw foerageergebied moet een gevarieerde vegetatiestructuur krijgen, met loofbomen, struiken, verruigd grasland en beschut open water met glooiende oevers, waar zich een goede oeverbegroeiing kan ontwikkelen. Dit nieuw aangelegde gebied moet binnen 2 tot 3 jaar na realisatie voldoende kunnen functioneren als foerageergebied. Door het aanbrengen van al oudere bomen en het overzetten van bodemvegetatie uit het Sterrenbos, gaat de ontwikkeling naar verwachting sneller dan normaal. Over een gewenningsperiode voor alternatief leefgebied wordt in de kennisdocumenten niet gesproken. Als het compensatiegebied volledig is ingericht vóór de kraamperiode, kunnen de vleermuizen gedurende het kraamseizoen (waarin het meeste voedsel wordt verzameld) wennen aan de nieuwe omgeving.</p>